

Fagrådet

for vann- og avløpsteknisk
samarbeid i indre Oslofjord

Oslo, 18.01.2021

MØTE NR. 1-21, UTVALG FOR MILJØOVERVÅKNING

Tid: 18.1.21, kl. 09:00 – 11:00

Sted: Teams

Til stede: Knut Bjørnskau (Nordre Follo), Line Haug (VAV Oslo), Anita Borge (vannområde PURA), Ingvild Tandberg (vannområde Indre Oslo Vest), Carla Kimmels De Jong (Asker), Toril Giske (VAV Oslo), Thomas Ruud (vannområde Oslo), Hilde Johansen (VEAS), Stein Fredriksen (UiO), Estrella Fernandez (Viken fylkeskommune), André Staalstrøm (NIVA), Randi Aamodt (Nordre Follo)

Referat

1. Godkjenne innkalling og dagsorden

- Godkjent.
- Kommentar: dagsorden og dokumenter ble sendt veldig sent ut. Det ble kort tid til å forberede seg, særlig i dette tilfellet der det var tunge NGI-rapporter, hvis utkast forelå onsdag ettermiddag. Deltakere på møte med NGI fredag fikk et døgn på å lese rapportene. Utvalget bør minimum ha en uke til å lese igjennom sakspapirene.

2. Referat fra forrige møte

Referat fra møtet 13.11.20 ble godkjent.

3. Risikovurdering av forurenset sediment

- Rapporten fra NGI ble sendt forrige uke. Knut m fl. hadde et oppsummeringsmøte med NGI fredag 15.1.21. Rapporten kom fra NGI onsdag ettermiddag, og kom først til de fleste i utvalget først på lørdag. Spørsmål om hvordan oppsettet til rapporten er lagt opp. Alle områder ble vurdert i trinn 1 (rapport 1), og tatt med til vurdering i trinn 2 (rapport 2). Fire delområder er anbefalt videre for et trinn 3 vurdering, der man ser på konkrete viderevurderinger, tiltak, metoder etc.
- Det er ønskelig at vannområdene og utvalgsmedlemmer ser på rapporten og kommer med sine innspill innen mandag 25.1.21 kl. 16.00. Anbefaler å se PowerPoint-presentasjonen for oversikt, sette søkelys på sine områder. Kom gjerne med innspill på forurensingskader eller annet.
- Knut tar dette opp som sak i Fagrådets styremøte på onsdag. Hvordan skal Fagrådet (+vannområdene) følge opp funnene i prosjektet? Eventuelt samarbeid og søknad til Miljødirektoratet om midler for å følge opp prosjektet med tiltak (jf. vanndirektivet og helhetlig plan for Oslofjorden). Rapporten dekker både human helse og livet i fjorden. Dette er et viktig fokus for fjorden videre.

4. Oppfølging av Oslofjordmodellen

- Utvalget ønsker å komme i gang med en anskaffelse av en ekstern evaluering av NIVAs Oslofjordmodell. Det ligger en bestilling fra årsmøtet at modellen skal kvalitetssikres. Styret foreslår mulig bruk av rammeavtale. Toril har sjekket med mulige kandidater. I forrige uke fikk vi innspill fra NIVA (ref. epost). Det er flere svakheter/ mangler ved modellen. Blant annet

Fagrådet

for vann- og avløpsteknisk samarbeid i indre Oslofjord

- mangler data fra påvirkning fra ytre fjord, klorofyll A, blåskjell (lite blåskjell i fjorden), bentiske alger, browning/ lysforhold.
- Hvilke problemstillinger Fagrådet ønsker å se på videre, jmf. VEAS sine krav. Ref. ammonium, er vi rett på renseanlegg-problemstillinger
 - Momenter/oppgaver vi ønsker å få besvart for kvalitetssikring av modellen:
 - o Innfallsvinkel for RA: Renseanleggene vil møte nye rensekrav og man vil kanskje se på nye renseteknikker i fremtiden. Vil modellen svare ut hvilken påvirkning disse endringene vil ha på fjorden? Her kan VEAS trekkes frem som case, ref. (nye) rensekrav og fremtidige behov/ ønsker (spes. VEAS per i dag).
 - o Tilførselsdata fra elver/ bekker. Ref. vannområdene. Hvilke tiltak må vi sette i gang på land for å hindre forurensing i vann. Har man gode nok data fra vassdragene og overløp til fjorden?
 - o Ytterligere elementer. Bør vi utvide med flere elementer i modellen?
 - Spørsmål om hvor rene elvene må være for å ikke lage trøbbel i fjorden. Tilførselen er den viktigste inputen til modellen. Det er nettopp effekten av tilførsel modellen er designet for å svare på. Med hva med tiltak, kan modellen være konkret på tiltak. Modellen kan kunne se på f.eks. reduksjon av organisk stoff, reduksjon av nitrogen og fosfor. Modellen kan da gi innspill til hva som er viktig å redusere. Gir allerede innspill hvor i fjorden det er viktigst, som Bunnebotn og de mer innelukkete områdene. Elvene er input, det blir et samspill. Det er i første omgang fokus på stoffene.
 - Partikler / nedslamming av fjorden har fått et stort fokus. De store elvene i IOV har hatt en positiv utvikling mtp. næringsstoffer, men mer partikler grunnet mye anleggsarbeid. Statsforvalteren har vært opptatt av denne problematikken. Sette dette i en sammenheng, helhetsstrategi. Blant annet fokus på tømning av sandfang.
 - Spørsmål om NIVA kan dele mer informasjon om modell for mineralpartikler som det jobbes med i ytre Oslofjord? Svar: Send forespørsel til Helene Frigstad, NIVA. *Aksjon; Line: sender epost/ henvendelse på saken.*
 - Knut tar med saken videre til styret på onsdag.

5. Fjordovervåkning

- **Ferrybox:** Det er et litt trist kapittel om dagen, grunnet vanskelig overvåkningssituasjon. NIVA melder om at det er lite aktivitet, da Kiel-båten ikke er i trafikk. Utvalget ønsker å få tilbakemelding på aktivitet, og NIVA lover å komme tilbake til oss vedr. dette punktet.
- Tokrapporten: Ligger litt bakpå med tokrapportene. Dataene for 2020 ser bra ut, med unntak av helt i starten av corona-perioden. Ingen store mangler i datainnsamlingen i 2020. Litt tekniske problemer med utstyret på T. Braarud, men den er endelig kommet tilbake i god drift. Tokrapport for 2020 kommer snarlig. Han sender dette til Line asap, og tar det opp som sak/ gjennomgang ved neste møte.
- **Faktaark.** Jf. tidligere diskusjoner og referat fra forrige møte. Faktaarket er ennå ikke klart. Utvalget ønsker å fullføre det første faktaarket snarlig, vi kan lage andre faktaark senere.
- Innspill om at det fortsatt er litt kjedelig og for lite folkelig. Kanskje skriv noe om hva er status nå, ikke ved inngangen av 2020. Statusen per 2019/2020 gjelder også i dag, gjelder også for 2021. En status som gjelder for en stund, da det ikke er veldig raske endringer. Se om det er innspill fra tidligere referat/ utgaver som bør inn. Anita ba om at hennes innspill av 21.12.2020 skulle vurderes.
- Innspill om å ta med et bilde om fjorden. Usikkert hva dette skal være (innspill om stillehavsøsters, forurenset/ "stygge" områder, død fisk). Dårlig tilstand, men ikke full krise. Vanskelig å få gode

Fagrådet

for vann- og avløpsteknisk
samarbeid i indre Oslofjord

illustrative bilder. Bilder fra bunnen er ofte uklare/ mørke. Bør også være relevant til teksten. Usikkert om bilder nødvendigvis er forståelig for publikum for å vise fjordtilstanden.

- André og Line tar et møte i morgen. Ny versjon sendes ut til siste gjennomlesning av utvalget.

6. Orienteringssaker/ info

- **eDNA.** Etter tips fra Randi, er det tatt kontakt med Sunniva Aagaard (Seniorrådgiver, PhD) fra Miljødirektoratet. Hun har sagt seg villig til delta på et utvalgsmøte og orientere oss om eDNA. Line følger opp invitasjonen til neste møte.
- Høringen av regionale vannforvaltningsplaner med tiltaksprogram for neste års planperiode starter 01.02.2021. Fristen er 31. mai. Knut ønsker at Fagrådet kommer med en uttalelse.
- Oppfølging av opsjonene og overvåkingen med NIVA.
- **Orienteringssak.** Randi orienterer vedr. å føre noe vann fra Gjersjøelva ned til bunnen av Bunnefjorden for å få en større omblanding av bunnvannet. Nordre Follo Renseanlegg (NFR) har lagt utslippsledningen sin dypere nettopp for å få en slik effekt. Ønsket å måle helt nede ved fjorden, det var også tvil om NIVAs målinger var riktige fordi kommunen ikke hadde vedlikeholdt måleren ordentlig. De foreløpige målingene NVE gjorde der tydet på at vannføringen var mye lavere enn 1,3 m³/s – rundt 0,6 m³/s, altså omtrent det samme som NIVA hadde målt lenger opp. Til orientering er vannføringen betydelig større enn vi har trodd, i hvert fall i våte år, og at dette derfor kan være en mulighet for å forbedre kvaliteten i Bunnefjorden som vi kan vurdere når vi ser effekten av dypere utslipp fra NFR. Det vil være enklere og billigere enn å føre utslippsvann fra Bekkelaget og ut, som også har vært diskutert. Viktig å være klar over mtp. tilførsel til fjorden.

7. Eventuelt

- Tidspunkt for neste møte: 23.03.2021 kl. 09.00 – 11.00 (Teams).